

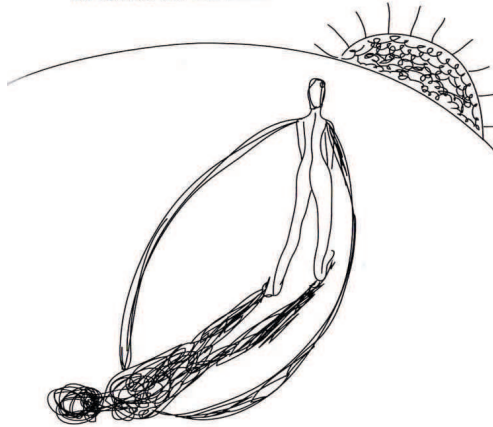
Ronald Wijnia maakte in november 2019 een account aan op Instagram. Daarmee werd hij een van de 5,9 miljoen Nederlandse gebruikers van het sociale medium. Waar anderen via Insta veelal foto's en filmpjes delen, begon Wijnia korte, zelfgeschreven teksten te verspreiden. Gedichten, quotes, poëtische regels.

„Voor 2019 schreef ik ook al. Andere dingen: een boek over een stadsboer in Friesland”, vertelt Wijnia via de telefoon vanuit zijn woonplaats Leeuwarden. „Op Instagram wilde ik mijn gedichten laten zien. Ik bedacht een naam: Taaltriggert. Ik koos een huisstijl, met kleuren en een lettertype. En ik plaatste mijn eerste gedicht.”

Nu, ruim een jaar later, heeft Taaltriggert vierduizend volgers. Wijnia post voor hen en anderen om de twee dagen een gedicht op Instagram. „Die productiewang zorgt voor creativiteit”, zegt de teamleider bibliotheek aan de Stenden Hogeschool. „Het dwingt me om steeds weer iets nieuws te maken. Ik ben er tussen de bedrijven door continu mee bezig.”

Behalve Taaltriggert zijn er honderden, misschien wel duizenden Instadichters actief in Nederland. De meesten doen dat onder pseudoniem. „Wel zo handig”, weet Wijnia. „Die anonimiteit, dat niemand weet of je een man of een vrouw bent, dat niemand je leeftijd kent, helpt je als dichter verder. Zeker in het begin.”

ik wil een optocht
ik wil muziek
ik wil confetti
ik wil een fanfare
voor degenen die stiltes overleven
ik wil een staande ovatie
voor iedereen die wakker wordt en naar de zon beweegt
in weerwil van de schaduw
die hen weer naar binnen trekt

Heel veel mensen vinden dit leuk

SAMENGAAN VAN WOORD EN BEELD
Instadichters zijn er al zo lang Instagram bestaat: sinds 2010. Literatuurwetenschapper Kila van der Starre uit Utrecht vermoedt dat de eerste poëzieregels op dag 1 zijn gepost. „Het heeft literatuurwetenschappers verbijst”, zegt Van der Starre op Twitter. „Het medium is Instagram is een sterk visueel medium, dat poëzie daar zo'n vlucht zou nemen, had niemand verwacht.”

Van der Starre noemt Instampoëzie een fascinerend verschijnsel. Vooral jongeren reageren er sterk op, merkte ze tijdens workshops en lessen. „Vooraf denken ze dat poëzie niet interessant is voor hen. Maar omdat het zo visueel is, verandert die houding. Het medium Instagram kennen ze. Hoe dichters met Instagram omgaan, inspireert ze.”

Dat komt vooral door het samengaan van woord en beeld. „De relatie tussen tekst en vormgeving is eeuwenoud. Maar op Instagram doen dichters het op een vernieuwende, creatieve manier. Met tekeningen, fotografie, beeldende kunst en typografie. Het zijn kunstwerkjes waar je naar kijkt en die je kunt lezen.”

Dat vormgeving belangrijk is voor Instadichters, weet ook Wijnia. „Sommige dichters besteden meer aandacht aan de vormgeving dan aan de tekst. Ze gebruiken filmpjes, reels, bewegend beeld. Mij gaat het vooral om het schrijven. Voor mij is het gedicht belangrijker dan de vormgeving.”

Wat opvalt is de voorliefde van Instadichters voor vintage media. „Instagram is een remediatie van de polaroid camera, dat zie je aan het logo”, zegt Van der Starre. „In Instagramgedichten zie je daarnaast vaak de type-machine en het handschrift opduiken. Die vormen hebben twee dingen gemeen: onmiddellijkheid en authenticiteit. Het zijn de obsessies van de hipster- en millennialcultuur.”

NIUWE, JONGE LEZERS

In haar boek *Poëzie buiten het boek* wijdt Van der Starre een hoofdstuk aan Instampoëzie. Ze doet dat om duidelijk te maken dat de meeste mensen niet via boeken met poëzie in aanraking komen, maar op andere manieren: in de openbare ruimte, via de radio, middels rouwadvertenties, op sociale media en zelfs door tatoeages.

„Van alle vormen van poëzie die ik onderzocht, heeft poëzie op Instagram de jongste

De Week van de Poëzie nadert. Maar de boekhandels zijn dicht en de podia gesloten. Toch lukt het dichters een groot publiek te bereiken. Op Instagram.

Tekst Joep van Ruiten

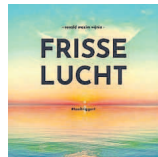
lezers en de meest frequente lezers”, vertelt ze. „We hebben het hier over veel jonge mensen die dagelijks poëzie lezen. Nieuwe lezers. Extra lezers. Dat staat haaks op het gangbare beeld dat poëzie door een selecte groep oudere mensen wordt gelezen.”

Instampoëzie ontkracht daarnaast het idee dat poëzie niet verkoopt. Van der Starre noemt in dat verband de Canadese dichter Rupi Kaur, die misschien wel juist door haar aanwezigheid op Instagram van haar debuutbundel *Milk en honey* wereldwijd 5 miljoen exemplaren verkocht. Onlangs verscheen de derde bundel van Kaur in een Nederlandse vertaling: *This is me*.

Er zijn ook Nederlandstalige dichters die via Instagram een groot publiek weten te bereiken. De bekendste zijn Tim Hofman, die in 2012 als dichter op Instagram debuteerde en als *debroevanroos* 433.000 volgers heeft, en Lars van der Werf met op Instagram 23.000 volgers. Siel Verhanneman bereikt

De dichtbundel *Frisse lucht* van Ronald Wijnia is verschenen bij Boekscout. Het werk van Merel Morre wordt uitgegeven door uitgeverij Palmislag. Het proefschrift *Poëzie buiten het boek* van Kila van der Starre komt 12 februari online beschikbaar. Zie ook kilavanderstarre.com. Voor meer over de Alle Monden Award Instagram zie www.amaiaward.nl.

Ronald Wijnia #Taaltriggert

“Het publiek oordeelt over de kwaliteit van Instampoëzie

Merel Morre

die de kwaliteit bewaken, zoals uitgever en redacties van literaire tijdschriften dat doen. Iedereen mag het podium gebruiken. Als je weinig volgers en likes hebt, heb je weinig bereik. In die zin oordeelt het publiek over de kwaliteit.”

Morre neemt haar Instampoëzie zeer serieus. „Het is een wezenlijk onderdeel van mijn schrijverschap. Ik ben dichter en deel dat op *social media*. Ik zie dat niet als iets flauws of zo. Het heeft ook een doel: zichtbaar zijn. Misschien leidt het ertoe dat mensen mijn naam onthouden en mijn bundels kopen.”

Instagram is een onderdeel van een totaalpakket, zegt Wijnia op zijn beurt. Eind vorig jaar debuteerde hij met de bundel *Frisse wind*. „Taaltriggert is voor mij een concept met een online aspect en een fysiek aspect. Een papieren bundel is een bevestiging van mijn werk. Papier heeft nog steeds status. Maar het gaat mij ook om bereik. Zonder Instagram had ik nooit in een jaar vierduizend volgers kunnen krijgen.”

VEEL GOEDS

Critici zijn tot dusver weinig lovend over poëzie op Instagram. Het wordt niet herkend als poëzie, hooguit als slechte poëzie, weet Van der Starre. „Het zou te makkelijk en te toegankelijk zijn. Te kort en te gericht op het publiek. Het is net als bij de literatuur op papier. Je hebt heel toegankelijke dichters en je hebt heel hermetische dichters.”

Morre: „Door de lage drempel zul je ongetwijfeld gedichten voorbij zien komen die jij misschien beneden de maat vindt. *Rozen vervelken, schepen vergaan* – dat soort regels. Maar er zit ook veel goeds tussen. Het is heel breed. Een prijs zou kunnen helpen om de aandacht op het goede te vestigen.”

Instagram geeft dichters de kans om gehoord te worden, stelt Van der Starre. „Rupi Kaur werd meerdere keren door uitgeverijen afgewezen omdat men dacht dat er geen publiek voor haar poëzie bestond. Daarna is zij de grootste Instadichter ter wereld geworden. Met een dichterschap waarin het zijn van een vrouw van kleur een belangrijke rol speelt.”

COLLECTIEF ALLE MONDEN

De prijs waarop Merel Morre doelt komt er. Mede dankzij Ronald Wijnia. Zijn activiteiten als Taaltriggert op Instagram hebben hem vorig jaar in contact gebracht met andere Instadichters, onder wie Remco Langeler (@tumor) en Wichard de Kriger (@Krijgerrij). Na een eerste fysieke bijeenkomst besloten ze tot de oprichting van het dichterscollectief Alle Monden.

De leden van Alle Monden komen uit heel Nederland en zoeken elkaar om de zoveel tijd op, mits de coronamaatregelen het toestaan. „We dragen werk voor. We praten over samenwerking. We maken plannen. We doen dingen die dichterscollectieven doen. Daaruit is het idee voor een prijs in drie categorieën voortgekomen: de Alle Monden Award Instagram voor het beste gedicht, de beste quote en beste account. We hebben al 1500 inzendingen. De uitreiking staat gepland voor 17 april.”

Rupi Kaur

vanuit Vlaanderen 7.000 volgers.

DRIE-REGEL-DINGEN

Merel Morre uit Eindhoven is sinds een jaar of vier als dichter actief op Instagram. Ze is evenwel begonnen op Twitter. „Ik vond het leuk om verslag te doen van de dingen om mij heen”, vertelt ze. „Doordat je toen nog maar 140 tekens mocht gebruiken, leidde het tot beknopte, kale teksten die door anderen soms als poëzie werden gelezen. Zo ben ik steeds meer dichter geworden.”

Met 12.000 volgers is Morre op dit moment een populaire Instadichter. „Ik ben gewoon dichter”, zegt ze over haar status. „Ik ben actief op Instagram omdat ik het leuk vind om snel en interactief iets te delen”, vertelt ze. „Insta heeft met de actualiteit een gemeenschappelijk gevoel te maken, iets wat we op een bepaald moment allemaal kunnen ervaren. Dat gaat met een bundel van papier lastiger.”

Morre heeft vijf dichtbundels op naam. De jongste verscheen in november, *Vers gevangen*. Dat ze zich daarin een andere dichter toont dan op Instagram blijkt onder meer uit de lengte van haar gedichten. Kort werkt op sociale media beter dan lang, heeft ze gemerkt. Drie-regel-dingen zijn echt Insta”, zegt Morre.

Op papier worden andere eisen gesteld. „Op *social media* mag het vluchtiger, mag het een grapje zijn”, zegt Morre. „Wat in een bundel staat moet meer bekijken. Er staan wel korte gedichten in mijn bundel, maar die moeten na zes keer lezen ook nog iets te bieden hebben. Papier moet langer meekunnen.”

OPEN PODIUM

Hoe serieus moeten we Instampoëzie nemen? „Even serieus als alle andere media waar geen poortwachters zijn”, zegt Van der Starre. „Er zijn op Instagram geen mensen